

WPROWADZENIE

Niniejszy numer *Neofilologa* (46/2) został poświęcony teoretycznym i praktycznym zagadnieniom związanym z rozwijaniem kompetencji międzykulturowej w różnych kontekstach glottodydaktycznych. By można było skutecznie rozwijać kompetencję międzykulturową, trzeba właściwie zaplanować proces dydaktyczny, lecz wyjściową kwestią jest zrozumienie, czym owa kompetencja jest i jak rozległy jest zakres semantyczny poddawanego analizie pojęcia. Zasadne staje się więc przedstawienie różnych ujęć i koncepcji kompetencji międzykulturowej, które stanowią punkt wyjścia do dyskusji o konkretnych działaniach dydaktycznych. Ważnymi kwestiami podejmowanymi w numerze 46/2 są uwarunkowania i sposoby rozwijania kompetencji międzykulturowej. Wspomniane różnorodne konteksty glottodydaktyczne, w jakich osadzają swoje rozważania Autorzy tekstów, pozwalają uchwycić złożoność kompetencji z perspektywy jej stymulowania na lekcji języka obcego i poza nią, a także ułatwiają analizę trudności, jakie niesie ze sobą jej rozwijanie.

Bieżący numer *Neofilologa* otwierają dwa artykuły, które mają na celu przedstawienie najważniejszych pojęć i koncepcji dotyczących międzykulturowości oraz – w ujęciu ogólnym – możliwości rozwijania kompetencji międzykulturowej podczas lekcji języka obcego.

Teresa Siek-Piskozub w swoim artykule „Kompetencja międzykulturowa – koncepcje i wyzwania” podkreśla jeden z najważniejszych celów glottodydaktyki, jakim jest przygotowanie nauczyciela języka obcego do pełnienia roli mediatora kulturowego. Stąd też podjęta w pierwszej części analiza najważniejszych modeli międzykulturowości stanowi podstawę do omówienia wybranych sposobów rozwijania tejże kompetencji u uczących się języka obcego.

Mirosław Pawlak w artykule pt. „Wielojęzyczność i międzykulturowość w polskim kontekście edukacyjnym – realistyczne cele czy mity edukacyjne?” objaśnia kluczowe dla bieżącego numeru *Neofilologa* pojęcia – są nimi: „wielojęzyczność”, „międzykulturowość” i „interkulturowa kompetencja komunikacyjna”. Następnie Autor trafnie definiuje wyzwania związane z kształtowaniem kompetencji wielojęzycznej i międzykulturowej z punktu widzenia wyzwań o

charakterze systemowym, trudności związanych z kształceniem nauczycieli *sensu largo* oraz przebiegiem procesu dydaktycznego.

W tekście Małgorzaty Piotrowskiej-Skrzypek („Angielski szansą dla francuskiego, czyli refleksja o zintegrowanym nauczaniu językowym z perspektywy dydaktyki wielojęzyczności”) odnajdujemy inspirujące rozważania na temat możliwości, jakie niesie ze sobą skoordynowanie procesu nauczania/uczenia się różnych języków obcych poprzez wyszukiwanie podobieństw między różnymi językami, w tym językiem ojczystym. Wychodząc od ustaleń terminologicznych w zakresie zintegrowanego nauczania języków obcych, Autorka wyjaśnia, jakie są możliwości i obszary zastosowania języka angielskiego jako pierwszego języka obcego w nauczaniu języka drugiego oraz zwraca szczególną uwagę na znaczenie pluralistycznego podejścia w nauczaniu języków obcych we wzmacnianiu pozytywnego transferu.

Dydaktycznym aspektem kształcenia kompetencji międzykulturowej podczas lekcji języka obcego poświęcony jest artykuł Beaty Karpety-Peć pt. „Innowacyjne rozwiązania glottodydaktyczne w kształceniu kompetencji międzykulturowej”, w którym w sposób systematyczny przedstawione zostały otwarte formy uczenia się i nauczania, umożliwiające realizowanie innowacyjnych rozwiązań z perspektywy rozwijania kompetencji międzykulturowej. Niewątpliwie istotne są również zalecenia Autorki dotyczące wdrażania tychże form pracy podczas zajęć językowych, a także otwarte pytania, mogące być inspiracją do dalszych badań w tym zakresie.

W artykule „E-learning w kształceniu kompetencji międzykulturowych na poziomie uniwersyteckim – w stronę kodeksu dobrej praktyki” Ewa Półtorak i Jarosław Krajka zwracają uwagę na zastosowanie nowoczesnych narzędzi technologicznych w procesie nauczania/uczenia się języków obcych w kontekście akademickim. Zasadniczą część artykułu stanowi opis badania własnego, którego celem była analiza wybranych kursów e-learningowych, dostępnych na polskich uczelniach, pod kątem możliwości rozwijania kompetencji interkulturowej studentów. Wprawdzie wyniki wskazują na zalety badanych narzędzi, to jednak Autorzy wyszczególniają również w swoich wnioskach liczne uchybienia merytoryczne analizowanych kursów.

Kolejną formą rozwijania kompetencji interkulturowej, stanowiącą przedmiot refleksji w artykule Iwony Janowskiej i Marty Bodzioch, jest trening akulturacyjny oparty na technice symulacji. Wychodząc od najważniejszych ustaleń teoretycznych dotyczących nie tylko kompetencji interkulturowej, lecz również samej koncepcji treningu akulturacyjnego oraz symulacji jako zadania językowego, Autorki prezentują koncepcję zajęć językowych umożliwiających rozwijanie kompetencji interkulturowej. Bardzo wartościowym komponentem artykułu jest przedstawienie własnej propozycji scenariusza lekcji uwzględniającego

tę metodę, co może być inspiracją zarówno dla praktykujących nauczycieli języków obcych, jak i dla badaczy-glottodydaktyków.

Inną perspektywę rozwijania kompetencji międzykulturowej przedstawia w swoim tekście „Kurs języka obcego w rotacji transgranicznej – optymalny czy utopijny model kształcenia?” Anna Jaroszevska. Na szerokim tle przemian ekonomicznych i geopolitycznych zachodzących we współczesnym świecie, Autorka wskazuje na konsekwencje, jakie owe przemiany mają dla nauczania języka obcego. W tym kontekście zaprezentowany zostaje wstępny zarys koncepcji kursu języka obcego w rotacji transgranicznej, omówione zostają warunki jego wdrożenia, jak również możliwości i ograniczenia, jakie niesie ze sobą jego realizacja.

Ostatnim artykułem numeru 46/2 *Neofilologa* jest tekst pt. „Różnorodność społeczno-kulturowa Szwecji w podręcznikach do nauki języka szwedzkiego” autorstwa Iwony Kowal. Jak już we wstępie do tekstu zaznacza Autorka, ważnym źródłem wiedzy o języku i kulturze danego kraju jest podręcznik, szczególnie w sytuacji, gdy jest on jedynym punktem odniesienia do nowej, jeszcze nieznannej kultury. Stąd też uzasadnione stają się rozważania Autorki na temat roli podręcznika jako „pośrednika międzykulturowego” w nauczaniu/uczeniu się języka obcego. Istotnym elementem tych rozważań jest analiza wybranych podręczników do nauki języka szwedzkiego wydanych w Szwecji pod kątem prezentacji sytuacji społeczno-kulturowej tego kraju w ujęciu czasowym. Przedstawione wyniki badań oraz sformułowane wnioski dostarczają cennych informacji w tym zakresie, zwłaszcza jeśli chodzi o zmiany w podejściu do przedstawiania społeczno-kulturowej różnorodności Szwecji na przestrzeni czasu.

Dostrzeżenie różnorodnych możliwości rozwijania kompetencji międzykulturowej oraz ich krytyczna analiza umożliwiają nie tylko doprecyzowanie teoretycznych ujęć omawianych zagadnień, lecz również doskonalenie warsztatu metodyczno-dydaktycznego nauczycieli języków obcych. Mamy nadzieję, że zaprezentowane artykuły będą dla Czytelników inspiracją we wszelkich formach działalności badawczo-dydaktycznej.

Maciej Smuk
Joanna Sobańska